

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 decembrie 2014 mun. Chișinău
Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Petru Ursache,
Judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,
Petru Moraru

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, împotriva
deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 08 iulie 2014, în cauza
penală în privința lui

Bîstrițchi Elena Ion,

*născută la 30 iunie 1953, originară și domiciliată în or.
Căușeni, str. N. Neaga, nr. 4*

și

Nașcu Tatiana Ion,

*născută la 21 noiembrie 1959, originară din s. Baroncea, r-nul
Drochia, domiciliată în or. Căușeni, str. A. Mateevici, nr. 4,
ap. 3.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 26 noiembrie 2012 - pînă la 29 august 2013; (instanța
de fond);*
- 2. de la 26 septembrie 2013 - pînă la 08 iulie 2014; (instanța
de apel);*
- 3. de la 19 august 2014 - pînă la 09 decembrie 2014 (instanța
de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală
legal executată.

CONSTATĂ:

1.Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 29 august 2013, pronunțată în baza
probelor administrate la faza de urmărire penală au fost condamnate:

Bîstrițchi Elena în baza art. 196 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în
mărime de 300 unități convenționale, echivalentul a 6000 lei;

- în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 400
unități convenționale, echivalentul a 8000 lei.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin
absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, definitiv i-a fost stabilită
pedeapsa cu amendă în mărime de 400 unități convenționale, echivalentul a
8000 lei.

Nașcu Tatiana în baza art. 196 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 250 unități convenționale, echivalentul a 5000 lei;

- în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 350 unități convenționale, echivalentul a 7000 lei.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa cu amendă în mărime de 350 unități convenționale, echivalentul a 7000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Bîstrițchi Elena în perioada anilor 2010-2011, fiind angajată și exercitînd funcția de director executiv al Asociației de Economii și împrumut „Business Credit” IDNO 1004608000205, aflîndu-se la sediul întreprinderii din str. Păcii, nr. 60, or. Căușeni, de comun acord și în rezultatul înțelegerii prealabile cu contabilul-șef al aceleiași Asociații, Nașcu Tatiana, au confecționat contractele de împrumut: nr.120/11 din 27.06.2011, conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele lui Talmazan Mihail; nr. 121/11 din 27.06.2011, conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele lui Gorban Oleg;nr. 122/11 din 27.06.2011, conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele lui Cernat Vitalie;nr. 123/11 din 27.06.2011, conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele lui Burlac Claudia; nr.124/11 din 27.06.2011, conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Antoci Elena;nr. 125/11 din 27.06.2011, conform dispoziției de plată 19400 lei,pe numele cet. Pancenco Vladimir; nr. 126/11 din 27.06.2011, conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Căpățină Gheorghe; nr. 115/11 din 24.06.2011, conform dispoziției de plată 18430 lei, pe numele cet. Șatulov Dumitru; 114/11 din 24.06.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Ciobanu Elena, precum și dispozițiile de plată nr. 168, 169 din 24.06.2011, nr.173, 174, 175, 176, 177, 178. 179 din 27.06.2011 și au folosit aceste contracte false pentru a obține împrumuturi de la Asociația de Economii și împrumut „Business Credit”, în sumă totală de 135800 lei, avînd drept scop să restituie împrumuturile dobîndite.

Astfel, în scopul restituirii împrumuturilor dobîndite și a dobînzilor aferente acestor împrumuturi inculpatele au confecționat contractele de împrumut și dispozițiile de plată: contractul nr. 214/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Șapovalov Mihail; contractul nr.215/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 17460 lei, pe numele cet. Caliman Iulia; contractul nr. 216/1 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele Bascov Nicolai;contractul nr. 217/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 16490 lei, pe numele cet.

Cerneavschi Elizaveta; contractul nr. 218/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Raetchi Igor; contractul nr. 219/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Braga Veaceslav; contractul nr. 220/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 11640 lei, pe numele cet. Armaș Ștefan; contractul nr. 221/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 13580 lei, pe numele cet. Mereuță Nicolae; contractul nr. 222/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 13580 lei, pe numele cet. Petracov Carolina; contractul nr. 226/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 11640 lei, pe numele cet. Savca Angela; contractul nr. 227/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 11640 lei, pe numele cet. Caraman Nicolae; contractul nr. 213/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 24250 lei, pe numele cet. Nastas Ion; contractul nr. 228/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 17460 lei, pe numele cet. Florea Diana; contractul nr. 229/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 12610 lei, pe numele cet. Corsan Silvia; contractul nr. 230/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Sava Oleg; contractul nr. 271/10 din 21.12.2010, suma conform dispoziției de plată 10670 lei, pe numele cet. Carpov Angela; contractul nr. 274/10 din 21.12.2010, suma conform dispoziției de plată 12610 lei, pe numele cet. Palaghiniuc Valentina; contractul nr. 261/10 din 16.12.2010, suma conform dispoziției de plată 9700 lei, pe numele cet. Șaban Roman; contractul nr. 223/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 11640 lei, pe numele cet. Sarev Elena; contractul nr. 224/10 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 21340 lei, pe numele Savca Grigorii; contractul nr. 113/11 din 23.06.2011, suma conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Berghe Andrei; contractul nr. 272/10 din 21.12.2010, suma conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Revin Eugeniu; contractul nr. 62/11 din 01.04.2011, suma conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Pînzari Larisa; contractul nr. 64/11 din 01.04.2011, suma conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Colibabciuc Valerii; contractul nr. 225/11 din 29.09.2011, suma conform dispoziției de plată 9700 lei, pe numele cet. Donțu Nadejda; suma conform dispoziției de plată 10670 lei, pe numele cet. Golub Tatiana; contractul nr. 273/10 din 21.12.2010, suma conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Lutenco Sergiu; contractul nr. 117/11 din 24.06.2011, suma conform dispoziției de plată 17460 lei, Gogu Maria; contractul nr. 118/11 din 24.06.2011, suma conform dispoziției de plată 18430 lei, pe numele cet. Tulea Petru; contractul nr. 166/11 din 09.08.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Climciuc Maria; contractul nr. 199/11 din 28.09.2011, suma

conform dispoziției de plată 24250 lei, pe numele cet. Tcaciuc Sergiu; contractul nr. 167/11 din 09.08.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Ursu Vera; contractul nr. 168/11 din 09.08.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Nașco Natalia; contractul nr. 200/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Televca Renat; contractul nr. 201/11 din 28.11.2011, suma conform dispoziției de plată 18430 lei, pe numele cet. Berghi Svetlana; contractul nr. 202/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 16490 lei, pe numele cet. Iepure Rodica; contractul nr. 203/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 13580 lei, pe numele cet. Focșa Natalia; contractul nr. 204/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 17460 lei, pe numele cet. Gogu Alexandru; contractul nr. 205/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 9700 lei, pe numele cet. Sajin Igor; contractul nr. 206/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 11640 lei, pe numele cet. Muntean Anatolie; contractul nr. 207/11 din 28.08.2011, suma conform dispoziției de plată 9700 lei, pe numele cet. Burca Valeriu; contractul nr. 208/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Demian Andrei; contractul nr. 209/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 9700 lei, pe numele cet. Cotoman Alexei; contractul nr. 210/11 din 28.09.2011, suma conform dispoziției de plată 13580 lei, pe numele cet. Șapoval Sergiu; contractul nr. 251/10 din 16.12.2010, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Sîrbu Vasile; contractul nr. 252/10 din 16.12.2010, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Levinte Natalia; contractul nr. 256/10 din 16.12.2010, suma conform dispoziției de plată 9700 lei, pe numele cet. Slănina Maria; contractul nr. 257/10 din 16.12.2010, suma conform dispoziției de plată 9700 lei, pe numele cet. Mereuța Raisa; contractul nr. 258/10 din 16.12.2010, suma conform dispoziției de plată 11640 lei, pe numele cet. Mocan Aliona; contractul nr. 259/10 din 16.12.2010, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Barvih Natalia; contractul nr. 260/10 din 16.12.2010, suma conform dispoziției de plată 14550 lei, pe numele cet. Tabac Sergiu; contractul nr. 37/11 din 15.02.2011, suma conform dispoziției de plată 19400 lei, pe numele cet. Eftodii Andrei, și dispozițiile de plată nr. 312, nr. 310 din 29.09.2011, nr. 311 din 29.09.2011, nr. 313 din 29.09.2011, nr. 314 din 29.09.2011, nr. 317 din 29.09.2011, nr. 318 din 29.09.2011, nr. 319 din 29.09.2011, nr. 320 din 29.09.2011, nr. 324 din 29.09.2011, nr. 325 din 29.09.2011, nr. 326 din 29.09.2011, nr. 355 din 13.10.2011, nr. 328 din 29.09.2011, nr. 329 din 29.09.2011, nr. 12169 din 21.12.2010, nr. 12172 din 21.12.2010, nr. 12142 din 17.12.2010, nr. 321 din 29.09.2011, nr. 322 din 29.09.2011, nr. 166 din 23.06.2011, nr. 12170 din 21.12.2010,

nr. 90 din 01.04.2011, nr. 92 din 01.04.2011, nr. 323 din 29.09.2011, nr. 12143 din 21.12.2010, nr. 12171 din 21.12.2010, nr. 170 din 27.06.2011, nr. 171 din 27.06.2011, nr. 244 din 09.08.2011, nr. 298 din 28.09.2011, nr. 245 din 09.08.2011, nr. 246 din 09.08.2011, nr. 299 din 28.09.2011, nr. 300 din 28.09.2011, nr. 301 din 28.09.2011, nr. 302 din 28.09.2011, nr. 303 din 29.09.2011, nr. 304 din 28.09.2011, nr. 305 din 28.09.2011, nr. 306 din 28.09.2011, nr. 307 din 28.09.2011, nr. 308 din 28.09.2011, nr. 309 din 28.09.2011, nr. 12117 din 16.12.2010, nr. 12118 din 16.12.2010, nr. 12121 din 17.12.2010, nr. 1216 din 17.12.2010, nr. 12139 din 17.12.2010, nr. 12140 din 17.12.2010, nr. 12141 din 17.12.2010, nr. 48 din 15.02.2011, în sumă totală de 810920 lei.

Instanța de fond a reînscadrat acțiunile inculpatelor Bîstrițchi Elena și Nașcu Tatiana din prevederile art. 191 alin. (5) Cod penal, în cele ale art. 196 alin. (2) lit. b) Cod penal.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, și reprezentantul AEÎ „Business Credit” Catanoi Sergiu, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatele să fie condamnate conform învinuirii înaintate, și anume:

Bîstrițchi Elena în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, la 9 ani închisoare, iar în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv să-i fie stabilită pedeapsa 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei de tip închis.

Nașcu Tatiana în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, iar în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv să-i fie stabilită pedeapsa 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei de tip închis.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat următoarele:

- instanța de fond a dat o apreciere greșită circumstanțelor de fapt și de drept stabilite în cadrul cercetării judiciare;

- instanța eronat a apreciat precum că inculpatele nu au avut scopul de a însuși banii de care au beneficiat în baza contractelor de împrumut false;

- din declarațiile inculpatelor rezultă că acestea au confecționat contractele de împrumut cu scopul însușirii mijloacelor bănești ce se aflau în administrarea lor, iar instanța de fond a ignorat aceste declarații;

- instanța a examinat cauza fără a ține cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală, bazându-și sentința doar pe depozițiile inculpatelor care sunt declarative, date cu scopul de a denatura circumstanțele cauzei.

Totodată, s-a menționat că instanța de fond a aplicat inculpatelor o pedeapsă prea blândă, inechitabilă în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

- reprezentantul Catanoi Sergiu, casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Bîstrițchi Elena și Nașcu Tatiana, să fie condamnate în baza art. 191 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în limitele sancțiunilor acestor norme penale.

Încasarea în beneficiul AEÎ „Business Credit” din contul lui Bîstrițchi Elena suma de 193243,79 lei, iar din contul lui Nașcu Tatiana suma de 57604,66 lei, cu titlu de prejudiciu material.

Încasarea din contul inculpatelor în mod solidar în beneficiul AEÎ „Business Credit” a sumei de 2500 lei, cheltuieli legate de asistența juridică.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 08 iulie 2014, a fost admis apelul acuzatorului de stat și reprezentantului AEÎ „Business Credit”, Catanoi Sergiu, casată sentința, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care au fost condamnate:

Bîstrițchi Elena în baza art. 196 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, echivalentul a 6000 lei;

- în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 400 unități convenționale, echivalentul a 8000 lei.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa cu amendă în mărime de 400 unități convenționale, echivalentul a 8000 lei.

Nașcu Tatiana în baza art. 196 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 250 unități convenționale, echivalentul a 5000 lei;

- în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 350 unități convenționale, echivalentul a 7000 lei.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa cu amendă în mărime de 350 unități convenționale, echivalentul a 7000 lei.

S-a dispus încasarea în beneficiul AEÎ „Business Credit” din contul inculpatei Bîstrițchi Elena, suma de 193243,79 lei, iar din contul inculpatei Nașcu Tatiana, suma de 66897,66 lei, cu titlu de prejudiciu material.

5. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a constatat că, cauza penală în privința inculpatelor a fost examinată în instanța de fond în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Însă, avînd în vedere că în instanța de judecată ultimele au declarat că nu sunt de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor lor, Colegiul penal, pentru a nu îngreui dreptul inculpatelor la justiție, a dispus rejudecarea cauzei în procedură generală, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Totodată, Colegiul a menționat că deși organul de urmărire penală le-a înaintat învinuirea lui Nașcu Tatiana și Bîstrițchi Elena în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, instanța de fond corect a stabilit că din materialul probator examinat cu certitudine s-a constatat că, confecționînd contractele de împrumut, inculpatele nu au urmărit scopul sustragerii surselor financiare, avînd intenția de a restitui banii, iar contractele au fost întocmite pe numele altor persoane, doar din motivul că în conformitate cu Statutul asociației inculpatele nu mai puteau beneficia de împrumuturi pe numele lor. În consecință, instanța de apel a conchis că, mai multe contracte au fost confecționate cu scopul de a restitui creditele anterioare, astfel Bîstrițchi E. și Nașcu T. de facto, nu au intrat în posesia reală a sumelor de bani, sursele financiare fiind restituite asociației.

Referitor la învinuirea înaintată în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, Curtea de Apel Bender a conchis că, faptele inculpatelor întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate, argumentînd că acestea își dădeau seama de caracterul antisocial al acțiunilor sale, au prevăzut rezultatul acestora, urmărindu-l prin săvîrșirea acestor fapte cu vinovăție sub formă de intenție directă.

Cît privește acțiunea civilă înaintată, instanța de apel a conchis că aceasta este întemeiată și urmează a fi admisă.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul C. Scutelnic, care, invocînd temeiurile de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 12) și 16) Cod de procedură penală, solicită, casarea deciziei contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, pe motiv că:

- instanța de apel la pronunțarea hotărîrii nu a ținut cont că atît pe parcursul urmăririi penale, cît și în instanța de judecată au fost aduse suficiente probe care dovedesc incontestabil vina inculpatelor Bîstițchi Elena și Nașcu Tatiana în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin.(5) Cod penal;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

- decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

La fel, recurentul a menționat că, potrivit doctrinei penale în cazul în care sunt sustrate bunurile încredințate în administrare, împreună cu falsificarea unor documente oficiale, suntem în prezența infracțiunilor prevăzute de art. 361 și art. 191 Cod penal. Totodată, infracțiunea prevăzută la art. 191 alin. (5) Cod penal, este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau de a dispune de bunurile altuia la propria dorință.

Instanța de apel neîntemeiat a exclus din învinuire calificativul „în scop de însușire”, făcând concluzii fără a se baza pe totalitatea probelor prezentate de acuzare.

În consecință, recurentul menționează că, în speță instanța de apel eronat a aplicat legislația în vigoare, iar hotărârea este adoptată cu derogare de la legea materială, doctrina penală cât și practica judiciară existentă la examinarea cauzelor analogice.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, avocatul Ceclu V. în numele inculpatelor a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de acuzatorul de stat, argumentând că, concluzia instanței de apel referitor la faptul că acțiunile inculpatelor constau în folosirea cu bună știință a unor documente false în scopul dobândirii împrumuturilor, cu cauzarea de daune considerabile instituției financiare, este justă. La fel, consideră că este corectă și soluția instanței de apel privind casarea sentinței și rejudecarea cauzei după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, deoarece astfel Curtea de Apel Bender, a reparat eroarea comisă la judecarea cauzei de către Judecătoria Căușeni.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) și 16) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Procurorul în recursul său invocă netemeinicia concluziei instanței de apel, în ce privește lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, în acțiunile inculpatelor Nașcu T. și Bîstrițchi E.

Din materialele cauzei se constată că Nașcu Tatiana și Bîstrițchi Elena de către organul de urmărire penală au fost învinuite, în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică, confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, săvîrșite de două sau mai multe persoane și art. 191 alin. (5) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, săvîrșite de două persoane, cu folosirea situației de serviciu, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel a concluzionat, că acțiunile inculpatelor nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de delapidare, prevăzută de art. 191 alin. (5) Cod penal, considerînd că faptele lui Nașcu Tatiana și Bîstrițchi Elena constituie infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (2) lit. b) Cod penal – *cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.*

Colegiul ține să menționeze că, delapidarea averii străine prevăzută la art. 191 Cod penal, reprezintă însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu și cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Totodată, delapidarea averii străine, este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune ilegal de bunurile altuia la propria dorință.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal se realizează prin sustragere, astfel, făptuitorul săvîrșește luarea bunurilor ce-i sunt străine, dar care la moment se află în detenția lui legitimă, el profitînd de atribuția de a administra aceste bunuri.

Prin urmare, în cazul delapidării averii străine, făptuitorul este persoana căreia bunurile i-au fost încredințate în temeiul legii. Însă acestea i-au fost încredințate pentru executarea unor atribuții strict determinate, nu pentru a fi sustrate.

Latura subiectivă a delapidării se exprimă prin intenție directă, la calificare fiind necesar un scop obligatoriu – scopul de cupiditate.

De rînd cu cele menționate mai sus instanța de recurs reține că, scopul utilizării bunurilor sustrase nu poate influența la calificarea acțiunilor făptuitorului.

Analizînd textul deciziei recurate, instanța de recurs conchide că, instanța de apel la adoptarea deciziei sale nu a ținut cont de faptul că infracțiunea prevăzută la art. 191, se delimitează de cea prevăzută la art. 196 Cod penal.

Astfel, însușirea în sensul art. 191 Cod penal, constă în scoaterea bunului din patrimoniul victimei și luarea acestuia în stăpînirea făptuitorului, care poate dispune de acesta conform voinței sale, iar în cazul infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, făptuitorul nu obține în proprietate bunuri concrete ale victimei, dar obține de sine stătător profitul și nu din contul bunurilor sustrase, ci prin exploatarea ilegală a bunurilor proprietarului, beneficiile de la care, în conformitate cu legislația sau contractul de muncă, urmau să fie predate în contul proprietarului.

Prin urmare, instanța de apel reîncadrînd acțiunile inculpatelor din prevederile art. 191 alin. (5) în cele ale art. 196 alin. (2) Cod penal, prematur a ajuns la concluzia că Bîstrițchi E. și Nașcu T. *“confeccionînd contractele de împrumut, nu au avut scopul de a sustrage sumele de bani, dar de restituire a acestor sume, și au confeccionat contractele pe numele altor persoane, doar din motivul că în conformitate cu statutul asociației inculpatele nu mai puteau beneficia de împrumuturi pe numele lor. Totodată, mai multe contracte au fost confeccionate cu scopul restituirii împrumuturilor anterioare, astfel inculpatele nu au intrat în posesia acestor sume de bani, ele fiind restituite asociației.”*

Colegiul penal reține că, la examinarea prezentei cauze Curtea de Apel, nu a dat careva apreciere informației extrase din sistemul informațional „AVIDA” potrivit căreia s-a constatat că, la ziua falsificării contractelor și dispozițiilor de plată în casa AEÎ “Business Credit”, fie că nu erau careva încasări, fie că acestea erau sume nesemnificative comparativ cu sumele ridicate de inculpate (f.d.81-82, vol. VI).

La fel, fără careva apreciere au rămas declarațiile inculpatelor Bîstrițchi E. și Nașcu T., date în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, la care Curtea de Apel Bender, în decizia sa face trimitere și din care rezultă că, banii primiți din primele contracte au fost cheltuiți pentru necesități personale (f.d.153,155, vol. V).

În continuare, instanța de apel nu s-a pronunțat și asupra Informației prezentate de AEÎ "Business Credit" din care rezultă că, la momentul comiterii infracțiunilor, atât Nașu T. cât și Bîstrițchi E. nu dispuneau de careva credite sau datorii față de asociație (f.d.113, vol. VI). Astfel, instanța urma să verifice versiunea inculpatelor, referitor la faptul că acestea în temeiul Statutului nu mai puteau beneficia de împrumuturi pe numele lor, fapt care le-a determinat să întocmească contractele de împrumut pe numele altor persoane.

Generalizînd cele expuse mai sus, Colegiul penal reține că este nefondată și prematură concluzia instanței de apel precum că intenția lui Bîstrițchi Elena și Nașcu Tatiana a fost de restituire a sumelor de bani obținute prin falsificarea contractelor, dar nicidecum de însușire a acestor sume.

În același context, Colegiul menționează că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze și să aprecieze probele prezentate în cadrul procesului penal, în baza cărora să delimiteze infracțiunea de delapidare a averii străine prevăzută la art.191 Cod penal și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, motivînd totodată respingerea sau admiterea argumentelor apelantului în acest aspect.

De asemenea, Colegiul constată că la examinarea cauzei în instanța de apel nu au fost respectate cerințele de judecare a apelului.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că deși aceste cerințe sunt obligatorii instanța de apel la examinarea apelului declarat nu le-a respectat și nu a răspuns la toate motivele invocate de apelant.

Potrivit apelului declarat de procuror (Vol. IV, f.d.177-184), criticîndu-se sentința, s-au invocat următoarele motive:

„- instanța de fond a dat o apreciere greșită circumstanțelor de fapt și de drept stabilite în cadrul cercetării judiciare;

- instanța eronat a apreciat precum că inculpatele nu au avut scopul de a însuși banii de care au beneficiat în baza contractelor de împrumut false;

- din declarațiile inculpatelor rezultă că acestea au confecționat contractele de împrumut cu scopul însușirii mijloacelor bănești ce se aflau în administrarea lor;

- pedeapsa stabilită inculpatelor în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal este prea blândă, instanța la stabilirea acesteia a ignorat prevederile art. 75 Cod penal;

- probele au fost cercetate fără a ține cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar instanța și-a bazat sentința doar pe declarațiile inculpatelor care sunt declarative, date cu scopul de a denatura circumstanțele cauzei.”

Anume asupra acestor motive relevante pentru cauza dată, instanța de apel nu s-a pronunțat.

În continuare, lecturînd textul deciziei contestate Colegiul lărgit constată că, instanța de apel contrar art. 414 Cod de procedură penală, în hotărîrea adoptată doar a enumerat probele prezentate de părți, fără a face o analiză a acestora, precum și nu s-a pronunțat asupra admisibilității sau inadmisibilității acestor probe, argumentîndu-și soluția de reîncadrare a acțiunilor inculpatelor din prevederile art. 191 alin. (1) în cele ale art. 196 alin. (2) Cod penal, printr-o frază de ordin general specificînd că *„instanța de fond corect a stabilit că din materialul probator examinat, cu certitudine s-a constatat că inculpatele nu au avut scopul de a sustrage sumele de bani de care au beneficiat în baza contractelor de împrumut, dar au avut scopul de restituire a acestor sume”*.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit ține să sublinieze că, judecînd apelul, instanța de apel nu se poate limita doar la menționarea probelor în decizie și redarea de la persoana a treia a circumstanțelor cauzei constatate de prima instanță, ci urmează să examineze și să supună verificării toate probele și argumentele aduse de apelant, respectînd prevederile legale nominalizate.

În continuare, Colegiul specifică faptul că, toate probele administrate nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sunt formale și pripite ce nu rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

În același timp, instanța de recurs ține să menționeze că la examinarea prezentului dosar Curtea de Apel Bender nu a ținut cont de faptul că, instanța de fond a examinat cauza în procedură simplificată (art. 364¹ Cod de procedură penală), iar în situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹

Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor, dispozițiilor art. 364¹ alin.(1) și (4) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul lărgit relevă că, în cazul în care prima instanță, pronunțând sentința în procedura simplificată, reține o altă situație și/sau o altă încadrare juridică decât cea constatată (stabilită) în rechizitoriu, instanța de apel, din oficiu, conducându-se de prevederile art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, urma să caseze sentința primei instanțe și să pronunțe o nouă hotărâre, prin care să constate situația de fapt și să încadreze aceste fapte așa cum au fost formulate în rechizitoriu, precum și să stabilească o pedeapsa în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin.(8)CPP, norme care au fost ignorate de către Curtea de Apel.

În continuare, dacă instanța de apel ar fi constatat că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate a fost viciată din motivul că în cadrul urmăririi penale au fost încălcate grav normele imperative din Codul de procedură penală, care în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea atacată, instanța de apel, la fel, conducându-se de prevederile art.409 alin.(2) CPP, urma să caseze sentința și să judece cauza după regulile generale prevăzute pentru prima instanță.

În speță însă, Curtea de Apel, fără a constata careva încălcări admise la etapa urmăririi penale, care ar fi afectat hotărârea atacată, a casat sentința instanței de fond și a dispus rejudecarea cauzei în procedură generală, pripit argumentându-și soluția în acest sens.

Rezumând cele menționate mai sus, Colegiul constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să ia în considerație cele expuse în prezenta decizie, să înlătore încălcările de lege menționate, să respecte procedura de judecare a cauzei în instanța de apel, se va pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, va verifica minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv toate probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va da răspunsuri motivate și clare la cele invocate de apelant în apel, pronunțându-se asupra fiecărei probe prin aprecierea lor la justa

valoare cu argumentarea acesteia în decizia sa, va analiza la modul cuvenit intenția și scopul inculpatelor și urmează să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, delimitarea infracțiunii de delapidarea averii străine (art. 191 Cod penal) de cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere (art. 196 Cod penal), și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, astfel instanța de apel, respectând normele procesual-penale nominalizate, va adopta o hotărîre legală și întemeiată.

9. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 08 iulie 2014 în cauza penală în privința lui *Bîstrițchi Elena Ion* și *Nașcu Tatiana Ion* și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 24 decembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru